

OULAISTEN KAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA 2023

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Valtuusto on 18.8.2021 67 § valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Muutokset
Janette Rajaniemi, pj.	Riitta Honkimaa	
Päivi Rantaeskola, vpj.	Jonne Haapala	
Anne Hannus	Reino Manninen	
Kari Hyytiäinen	Senay Sagir	Janne Tukala Kari Hyytiäisen tilalle 12.10.2023 alkaen
Juhani Kärki	Arto Ylikulju	

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Matti Keskitalo KHT, JHT, HT 30.11.2023 asti. 1.12.2023 lähtien tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Antti Tolonen KHT (Tarkl 12.10.2023 §46)

Tarkastuslautakunta valitsi kokouksessaan 12.10.2023 tilikauden 2023 arvioinnin painopistealueiksi **tekninen lautakunta, konserniyhteisöt ja omistajaohjaus** (§41). Arvioinnin suorittamiseksi tarkastuslautakunta on kuullut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja henkilöstöä eri hallintokunnista, jotka toimivat eri osastoilla tai eri asiakasrajapinnoissa. Tarkastuslautakunta on tutustunut arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin. Lisäksi lautakunta on kuullut kaupungin johtajaa ja talousjohtajaa kaupungin toimintaympäristöä, toiminnan kehittämistä ja hallintoa koskevissa asioissa sekä kaupungin taloutta ja rahoitusta koskevissa kysymyksissä.

Tarkastuslautakunta on seurannut kaupungin talousarvion ja valtuuston vahvistamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toimitusten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Tarkastuslautakunta huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta on käynyt myös tilikauden aikana läpi kaupungin hyte-toiminnan arviointia / hyvinvoinnin kuntakorttia, joka osaltaan vaikuttaa kaupungin hyte-kertoimeen ja sitä kautta saataviin valtionosuuksiin. Tarkastuslautakunta haluaa samalla kiittää kaupungin asianosaisia kyseisen asian kehittämistä ja eteenpäin viemisestä.

Vuoden 2023 syyskaudesta alkaen tarkastuslautakunta on kokoontunut yhteensä kuusi kertaa arviointitehtävän suorittamiseksi.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Vuoden 2022 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta kiinnitti yleisellä tasolla huomiota lautakuntien tavoitteiden asetantaan ja olennaisiin talousarvion ylityksiin. Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää varmistua siitä, että tavoitteet ovat realistisesti saavutettavissa ja niiden toteumaa voidaan seurata. Tämä myös motivoi henkilökuntaa ja vastuunalaisia henkilöitä tavoitteiden saavuttamisessa, kun ne ovat konkreettisesti saavutettavissa ja mitattavissa. Tavoitteiden asettaminen ja ideaalimaailma tulee erottaa toisistaan, kun mietitään vuodelle asetettuja tavoitteita ja niiden saavuttamista.

Talousarvion ylityksistä tarkastuslautakunta painotti, että olennaiset talousarvion ylitykset tulee viedä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kuntalain mukaisessa määräajassa. Tarkastuslautakunta nosti myös esille henkilöstön työhyvinvointia ja perehdyttämistä, joihin on edelleen kiinnitettävä huomiota sen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 14.6.2023 § 59 Oulaisten kaupungin arviointikertomuksen 2022. Kaupunginvaltuusto pyysi kaupunginhallitusta antamaan syyskuun 2023 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginhallitus lähetti arviointikertomuksen tiedoksi lautakunnille 14.8.2023 ja pyysi lausunnot arviointikertomuksessa mainituista huomioista ja niiden perusteella tehdyistä toimenpiteistä. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi 18.10.2023 arviointikertomukseen annetut lautakuntien lausunnot.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt arviointikertomukseensa saadut vastineet ja pitää vastineita olennaisilta osin riittävänä.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1 Kaupunginhallitus

Toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen tavoitteet olennaisilta osin saavutettiin.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2023	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2022 (kk)	Tilinpäätös 2022	Toteutuman muutos %
--	----	-----------	----------------	----------	------------	---------------------	------------------	---------------------

140 Kaupunginhallitus yhteensä								
Tuotot	939930	-55000	1020547,02	-135617	115,3	1231066	1231066	-17,1
Kulut	-3487385	112292	-3066204,41	-308889	90,8	-4885818	-4885818	-37,2
Netto	-2547455	57292	-2045657,39	-444506	82,1	-3654752	-3654752	-44

Tarkastuslautakunta haluaa edelleen painottaa, että talousarvion seurantaan tulisi kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ja etenkin loppuvuoden osalta, jolloin mahdolliset suuremmat talousarviopoikkeamat alkavat hahmottumaan koko vuoden kertymän osalta ja reagoida niihin vastaavasti kuntalain mukaisessa määräajassa.

3.2 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksyttömiä talousarvion menojen ylityksiä tai tulojen alituksia.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2023	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2022 (kk)	Tilinpäätös 2022	Toteutuman muutos %
--	----	-----------	----------------	----------	------------	---------------------	------------------	---------------------

400 Sivistys ja hyvinvointilautakunta yhteensä								
Tuotot	2754353	14010	2904545,35	-136182	104,9	3834205	3834205	-24,2
Kulut	-20050773	-1336891	-20967235,21	-420429	98	-21177126	-21177126	-1
Netto	-17296420	-1322881	-18062689,86	-556611	97	-17342921	-17342921	4,2

Toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tavoitteet olennaisilta osin saavutettiin.

Tarkastuslautakunta pyytää tarkentamaan seuraavia toiminnallisten tavoitteiden toteutumia.

Toimielin	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Vastuualue	Varhaiskasvatus

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Tehokas varhaiskasvatuspaikkojen käyttö.	Päiväkotien mittarina 100 %:n käyttöaste ja perhepäivähoidossa lasten sekä hoitajan käyttöaste 4,2.	ltk	100 %:n täyttöaste täyttyi

Päiväkotien täyttöaste on toteutunut toiminnallisena tavoitteena, mutta tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta, miten perhepäivähoidon hoitajien käyttöaste toteutui?

Palveluseteli	Kasvatetaan yksityisten toimijoiden osuutta täydentämään kunnallista varhaiskasvatusta	ltk	Tavoite ei toteutunut, koska ketään alan yrittäjää ei saatu tuottamaan palvelua.
---------------	--	-----	--

Tarkastuslautakunta pyytää tarkentamaan toiminnallisen tavoitteen osalta, mitä asian eteen on tehty tilikaudella 2023, jotta palveluntuottaja olisi löydetty?

Lukiokoulutuksen vastuualueen osalta, tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomioita alla oleviin toiminnallisten tavoitteiden toteutumien kommentoitiin.

Toimielin	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Vastuualue	Lukiokoulutus

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Opintojen eteneminen	Opiskelijat suorittavat n. 60 moduulia /vuosi ja 150–170 moduulia / 3 v.	Hallinto-ohjelman tilastot	Kunnossa , Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaaja seuraavat opintojen edistymistä, ja opiskelijaa tuetaan, jos tässä meinataan jäädä jälkeen. Valtaosa (yli 90 %) opiskelijoista pysyy tässä tahdissa läpi lukion,
Yksilöllisten opiskelusuunnitelmien toimivuus	Neljännän opintovuoden opiskelijoita alle 10 % koulun opiskelijoista.	Hallinto-ohjelman tilastot	Kunnossa , neljännän vuoden opiskelijoita alle 10 % (5,6 %)
Jatko-opinnot	Valmistuneista 3 v:n kuluessa 85 % opiskelemassa, 35 % yliopistossa, 35% amk:ssa	Tilastokeskuksen tilasto	Toteutuu , 88 % opiskelemassa, joista 42 % yliopistossa ja 55 % ammattikorkeakoulussa. Kaikki luvut ovat lisäksi yli valtakunnan keskiarvon.
Hankkeet	Mukana vähintään kahdessa hankkeessa.	Lautakunnan päätökset	Kunnossa , 3 hanketta on käynnissä, hetken aikaa neljä. Covid

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
			23–24, Elevenplus, harrasteakatemioita ja Uulove, joka alkaa tänä keväänä
Riittävä opetus	Opetuksen määrä n. 285 vvh ja opettajakunnan pätevyys maan keskiarvon mukainen	Työsuunnitelman ja oph:n raportit	Kunnossa. Tuntikehys 285 riittää valtakunnallisten pakollisten ja valinnaisten vmoduulien toteuttamiseen sekä sivistyslautakunnan hyväksymiin koulukohtaisiin moduuleihin. Vain yksi lukion 17 opettajasta ei ole muodollisesti pätevä, hänelläkin opettajakoulutus, vain gradutyö tekemättä.
Yhteistyö koteihin	Vanhempien tapaamiset 2 kertaa vuodessa	Työsuunnitelman raportti	Toteituu. Vanhempainillat järjestettiin kaikille ikäluokille sekä kevä- että syyslukukaudella
Ammatillisen koulutuksen lukio-opinnot	Osallistuvia opiskelijoita 10	Tilastokeskuksen tilasto	Kunnossa, tai on niitä yksi ylikin, tavoitteen pitäisi olla vähintään 10. Tässä nähtiin aallonpohja vuosina 2021 ja 2022, jolloin aloittaneita oli vain 1/ikäluokka, nyt 2023 aloittaneiden määrä on 6.

Tarkastuslautakunnalle riittää, että selostetaan, miten toiminnallinen tavoite on toteutunut.

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
	<i>Jää- ja monitoimihallin toiminnan tarkastelu kävijämäärien ja kustannusten osalta</i>		Nuha-Pokela-pyöräreitistö avattiin.

Nuha-Nokelan pyöräreitistöä ei ole asetettu tavoitteeksi. Tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta, miksi se kuitenkin mainitaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa?

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
	<i>→aukioloajat ja käyttäjähinnat</i>		Lautakunta tarkasteli toimintaa ja päätti korottaa käyttömaksuja vuonna 2024.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen on kirjattu käyttömaksujen korotukset vuodelle 2024. Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden tarkastelu koskee vuotta 2023.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistys- ja hyvinvoinnin vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksyttömiä talousarvion menojen ylityksiä tai tulojen alituksia. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siitä, että sivistys- ja hyvinvoinnin sitovan tason vastuualueet ovat hyväksyttäneet talousarvion ylitykset / pyytäneet lisämäärärahat valtuustolta tilikauden aikana ja kohtuullisessa ajassa viimeistään tilivuoden päättymisen jälkeen.

Toimielin	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Vastuualue	Nuorisotoimi

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu- sisältö- tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
	<i>Liikennepuistopalvelun kehittyminen uuden huoltorakennuksen myötä</i>		olosuhteet haasteelliset.
			<i>Uutta huoltorakennusta ei liikennepuistoon rakennettu.</i>

Tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi uutta liikennepuiston huoltorakennusta ei rakennettu?

Toimielin	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Vastuualue	Kulttuuripalvelut

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö- tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Kulttuuripalvelujen tuottaminen	Monipuolinen kulttuuripalvelujen ympärivuotinen tuottaminen kaikille ikäryhmille	Sivistys- ja hyvinvointiltk	<p>Tapahtumien järjestämisessä palattu normaaliin koronapandemian jälkeen. Työtä on tehty kynnyksen madaltamisen eteen, mikä näkyy nousujohteisia kävijämäärinä niin tapahtumissa kuin tilojen käyttöasteissa.</p> <p>Kulttuuripalvelut on tarjonnut tukea ja neuvontaa tapahtumien järjestämiseen, tilojen löytämiseen kokoontumisille, näyttelyille ja tapahtumille sekä harrastus- ja harjoittelumahdollisuuksiintaitteen ja kulttuurin parista.</p> <p>Vuoden aikana kulttuuripalvelut järjesti ainakin 120 tapahtumaa itsenäisesti sekä yhteistyössä muiden hallintokuntien, järjestöjen sekä yrittäjien kanssa.</p> <p>Esimerkiksi: Talven jäädiscoihin eri kylillä järjestettiin lumi-veistostyöpajoja.</p> <p>Kesäillan Sävelet -musiikkisarja yhteistyössä SRK:n ja JMO:n kanssa: 9 vapaa pääsyn konserttia kesä-elokuussa. (yht. n. 500 osallistujaa).</p> <p>Tanssin keväänäytös toukokuussa yhteistyössä Jokihelmen opiston, Liikuntapalveluiden/HSM-hankkeen sekä Oulaisten nuorisoseuran kanssa keräsi jälleen salin täyteen (n. 400 osallistujaa).</p> <p>Maanantai Mallillaan –tapahtumasarjasta on tullut vuotuinen perinne: joka kesämaanantai-tapahtuma jossain päin Oulaista. Kulttuuripalvelut</p>

			<p>koordinoi 11 tapahtumaa yhteistyössä Kyläillen-hankkeen kanssa - toteuttajina useita eri järjestöjä ja yrittäjiä. Tapahtumissa yhteensä yli 1000 kävijää. Suosituimmissa yksittäisissä tapahtumissa tapahtumissa 100–200 kävijää. Jokaisessa tapahtumassa vähintään 40 kävijää. Yhteistyötä tapahtumasarjassa tehtiin ainakin 13 eri yhdistyksen kanssa sekä vähintään neljän eri yrityksen kanssa. Lisäksi tapahtumien sisältöjen luomiseen osallistui 5 residenssissä vierailutta taiteilijaa.</p> <p>Kulttuurikaverikoulutus järjestettiin Alva-verkoston ja Haapaveden kunnan kanssa yhteistyössä Oulaisten Olotilalla. Koulutettiin 9 uutta kulttuurikaveria alueelle.</p>
	Oulaisten Musiikkiviikot loka-marraskuun vaihteessa	Musiikkiviikkojen työryhmä	<p>Musiikkiviikkojen työryhmä kokoontui vuoden mittaan yhteensä yhdeksän kertaa – tiiveimmin keväällä ohjelmiston suunnittelun aikaan ja syksyllä ennen tapahtuman alkua. Yhteyttä pidettiin lisäksi sähköpostitse. Kulttuurituottaja vastasi kokouksien esityslistoista ja muistioista, pääasiassa konsertteihin liittyvistä selvittely- ja järjestelytöistä, neuvotteluista ja sopimuksista. Kulttuurituottajaharjoittelija mukana tuotannossa syksyn ajan. Tapahtuman markkinoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi kulttuurituottajayhdessä kulttuurityöntekijän ja syksyllä myös harjoittelijan kanssa. Somemarkkinointia hoiti yksi työryhmän jäsenistä. Työryhmän jäsenet ovat osallistuneet mahdollisuuksiensa mukaan järjestelyihin konserttien aikana. Yhteistyötä tehtiin myös lapsikuorojen, lukion kuuntelukurssin ja JEDUn kanssa ja eri järjestöjen (SRK, Ermu, SPR, Auto-liitto, Eläkeläiset, Hattutempu, KulTu, OuHu) sekä sponsoreiden kanssa. Lipunmyyntiä valmisteleva työ alkoi alkusyksyllä, nettilipunmyynti syyskuussa ja fyysinen lipunmyynti lokakuussa. Lipunmyyntiä hoiti galleriatyön ohessa kulttuurityöntekijä. Kumppanuussopimus kuvataiteilija Lotta Nevanperän kanssa jatkui visuaalisen ilmeeseen valitun teoksen osalta. Ohjelmistoa tiivistettiin konserttimäärän osalta – näkyi konserttikohtaisten kävijämäärien nousuna. Musiikkiviikkojen aikana järjestettiin 9 konserttia (yksi peruuntui sairaustapausten vuoksi) sekä koululaiskonsertit. Musiikkiviikoille myytiin 1810 lippua. Kokonaiskävijämäärä koululaiskonsertit mukaan lukien olivat 3015 ja yhteistyökumppanit ja talokoolaiset mukaan lukien noin 3500.</p>
	Lehtien kulttuuriviikko maaliskuun loppuun		Lehtien ja suostien kulttuuriviikot järjestettiin kult

Kulttuuripalvelujen osalta tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen tiivistettyyn esittämistapaan.

3.3 Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen lautakunnan vastuualleen toiminnalliset tavoitteet olivat olennaisilta osin toteutuneet.

Toimielin	Tekninen lautakunta		
Vastuualue	Kaavoitus		
Oulaistenkadun, Eliaksentien ja Matkanivantien välisen alueen asemakaavoitus	AP –alueeksi, maankäyttö sopimuksen tekeminen tai vaihtoehtoisesti raakamaan ostosta neuvottelu maanomistajien kanssa. Tavoitteena on, että kaavoitus voitaisiin aloittaa v. 2023	Tekninen lautakunta	Vuonna 2023, tätä hanketta ei edistetty, mutta se säilytetään tavoitteissa.
Asemakaavan muutos entisen Sun-hotellin osalta	Alueen kehittäminen, kaavoitustyötä mahdollisesti jatketaan. Jatkosta päättää maanomistaja.	Tekninen lautakunta	Neuvottelut maanomistajan kanssa ovat kesken ja hanke toistaiseksi jäissä.
Pyykölän kaupunginosan asemakaavan laajennus	Asemakaavan laatiminen keskustan osayleiskaavan mukaiselle uudelle Kehäkadun eteläpuoliselle AP-alueelle. Kaavoitustyötä jatketaan.	Tekninen lautakunta	Toteutunut 2023.
Asemakaavan muutos Oulaksen ja Lammasojan kaupunginosissa	Asemakaavan muutoksella on tarkoitus kehittää ja laajentaa liikerakennusten aluetta. Kaavoitustyötä jatketaan kilpailuttamalla konsultti kaavan laatimista varten.	Tekninen lautakunta	Vuonna 2023 asemakaavan muutos ei ole edennyt.
Rahkola-Hautakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Suunnittelualueelle suunnitellaan enintään 40 tuulivoimalan rakentamista. Alueen kaavoituksesta on allekirjoitettu kaavoitussopimus 4.8.2021 Hautakangas Wind Oy:n kanssa. Kaavoitustyötä jatketaan.	Tekninen lautakunta	Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä syksyllä 2023, ja kaavoitustyö jatkuu.
Maankäyttösuunnitelman laatiminen Haikosaareen	Piipsjärven osayleiskaavan mukaiselle kaupungin omistamalle AP-alueelle aloitetaan maankäyttösuunnitelman laatiminen osayleiskaavan mukaisesti. Alueella olevan sähkölinjan siirtäminen/kaapelointi sovittava Elenian kanssa ennen suunnitelman laatimista.	Tekninen lautakunta	Ei edistetty vuonna 2023.
Asemakaavojen ajantasaisuuden arviointi	Selvitystyö aloitetaan. Tavoitteena on, että arviointi suoritetaan v. 2023. Selvitystyöhön palkataan konsultti.	Tekninen lautakunta	Ei edistetty vuonna 2023, mutta tulee olemaan uudistuvan rakennuslain vuoksi pakollinen. Seuraavaksi määritellään työn laajuus ja palkataan konsultti tekemään arviointi ja muutostyö.

Kaavoituksen osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi yllä mainitut kaavoitukset/tavoitteet eivät ole edenneet tilikaudella 2023? Tarkastuslautakunta esittää saman kysymyksen koskien asemakaavojen ajantasaisuuden arviointitavoitetta?

Tarkastuslautakunta pitää kaavoituksen ajantasaisuutta ja prosessin sujuvuutta erittäin tärkeänä kaupungin elinvoimaisuuden kannalta, johon on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Samaan asiaan kiinnitettiin huomiota myös arviointikertomuksessa 2022.

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen toimen vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksyttömiä talousarvion menojen ylityksiä tai tulojen alituksia.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2023	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2022 (kk)	Tilinpäätös 2022	Toteutuman muutos %
--	----	-----------	----------------	----------	------------	---------------------	------------------	---------------------

500 Tekninen lautakunta yhteensä								
Tuotot	6264174	13750	5965039,37	312885	95	6214208	6214208	-4
Kulut	-6531791	-89390	-6519777,8	-101403	98,5	-7392076	-7392076	-11,8
Netto	-267617	-75640	-554738,43	211482	161,6	-1177868	-1177868	-52,9

3.4 Valvonta ja lupalautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että valvonta ja lupalautakunnan vastuualueen toiminnalliset tavoitteet olivat olennaisilta osin toteutuneet.

Käyttötalouden toteutuminen toimielimittäin (ilman liikelaitosta ja rahoitusosan tilejä) Sitovat määrärahat vastuualue tasolla

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2023	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2022 (kk)	Tilinpäätös 2022	Toteutuman muutos %
--	----	-----------	----------------	----------	------------	---------------------	------------------	---------------------

510 Valvonta ja lupalautakunta yhteensä								
Tuotot	42000	0	72609,98	-30610	172,9	322161	322161	-77,5
Kulut	-185898	-1981	-214103,06	26224	114	-216164	-216164	-1
Netto	-143898	-1981	-141493,08	-4386	97	105997	105997	-233,5

Tarkastuslautakunta toteaa, että valvonta ja lupalautakunnan vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksyttömiä talousarvion menojen ylityksiä tai tulojen alituksia.

3.5 Investoinnit

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota investointien talousarvion toteumavertailuun yhteenvetoon, jonka perusteella investointien menot olisivat alittuneet merkittävästi verraten vuodelle 2023 varattuihin määrärahoihin.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	
RAPORTTI YHTEENSÄ	-4 656 100	689 932	-3 966 168	-3 148 777	817 391	20,61%	79,39%	-3 259 378
Menot	-4 756 100	689 932	-4 066 168	-3 186 791	879 377	14,09%	78,37%	-3 475 439
Tulot	100 000	0	100 000	38 014	-61 986	-61,99%	38,01%	216 061
Rahoitusosuudet	0	0	0	8 400	8 400			187 553
Pysyvien vastaavien myynnit	100 000	0	100 000	29 614	-70 386	-70,39%	29,61%	28 508

Investoinnin 8317 Päiväkoti osalta tarkastuslautakunta haluaa tuoda esille, rakennusprojekti oli onnistunut ja budjetissa pysyttiin erinomaisesti.

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
8317 Päiväkoti	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 943 764	56 236	2,81%	97,19%	-1 551 346
Menot	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 943 764	56 236	2,81%	97,19%	-1 551 346
Tulot	0	0	0	0	0			0

4. HENKILÖSTÖ

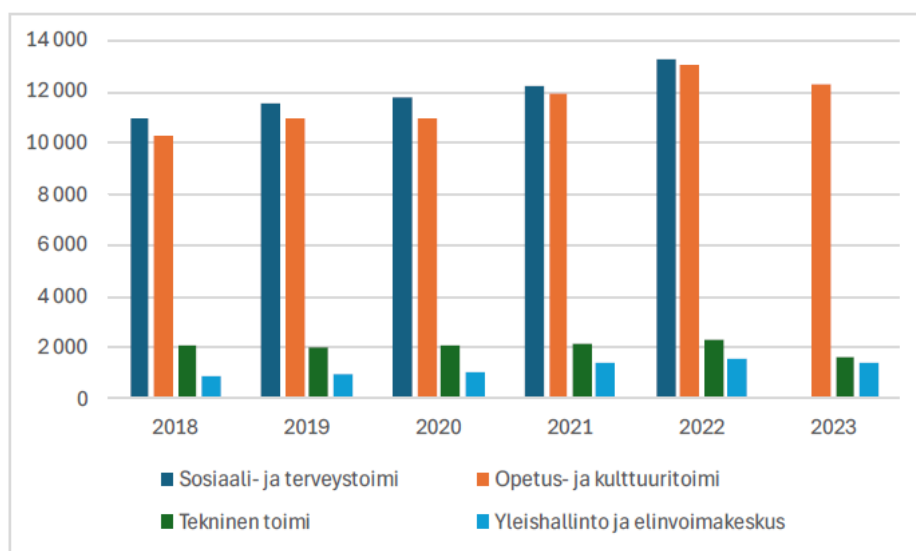
Tilinpäätöksen toimintakertomuksen mukaan ” Kaupungin henkilöstön määrä väheni merkittävästi vuodesta 2022, kun noin 50 % henkilöstöstä siirtyi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (sosiaali- ja terveystoimen) ja PPE-Köökki Oy:n palvelukseen (siivous- ja ateriapalvelut). Henkilöstömäärä väheni myös koulunkäynninohjaajien vähentämisen myötä. Vuodenvaihteessa vakinaista henkilöstöä oli 197 ja sijaisia 106. Kokonaismuutos henkilöstön osalta vuonna 2022 oli - 353 henkilöä. Työllistämistuella palkattuja oli keskimäärin 14 henkilöä.”

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen kehitys 2018–2023						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Palkat ja palkkiot	19 306 272	20 300 643	20 611 758	22 204 718	24 230 299	12 183 591
Henkilöstösivukulut						
Eläkkeet	4 283 584	4 485 677	4 433 662	4 626 233	5 042 457	2 565 052
Muut henkilöstösivukulut	657 520	684 807	749 654	876 689	921 427	576 083
	24 247 376	25 471 127	25 795 074	27 707 639	30 194 184	15 324 727
(1000 eur)	24 247	25 471	25 795	27 708	30 194	15 325
Menojen muutos edellisestä vuodesta	2,2 %	5,0 %	1,3 %	7,4 %	9,0 %	-49,2 %

Henkilöstömenojen jakaantuminen hallinnonaloittain (1000 eur)						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sosiaali- ja terveystoimi	10 958	11 531	11 749	12 211	13 258	0
Opetus- ja kulttuuritoimi	10 311	10 988	10 947	11 957	13 052	12 288
Tekninen toimi	2 067	2 006	2 084	2 137	2 314	1 658
Yleishallinto ja elinvoimakeskus	912	946	1 015	1 402	1 570	1 379
	24 248	25 471	25 795	27 707	30 194	15 325

Tilinpäätöksen toimintakertomuksen mukaan ” Vuonna 2023 sairauspoissaolojen määrä kasvoi edelleen suhteutettuna vähentyneeseen henkilöstömäärään. Sairauspoissaoloja oli yhteensä 7469 pv. Sairauspoissaolopäiviä oli 24,7 päivää henkilöä kohti. Poissaolojakson pituus isossa osassa (n. 23 %) poissaoloista on 11–30 päivän mittainen ja diagnoosikategoriana mielenterveyden häiriöt selittävät suurinta osaa poissaoloista. Lyhyet oimailmoitteiset sairauspoissaolot selittävät noin 12 % poissaoloista ja niiden syynä on yleensä erilaiset infektiot ja kulkutaudit. Sairauspoissaolojen määrän kasvua on selvitetty yhdessä palvelualuejohtajien ja yksiköiden esihenkilöiden kanssa, mutta selkeitä yhteisiä selittäviä tekijöitä ei ole noussut esille. Ratkaisut sairauspoissaolokustannusten vähentämiseen voidaan ajatella olevan hyvin perinteisiä työkykyjohtamisen keinoja: esihenkilötyöhön panostaminen, varhainen puuttuminen, työ joustojen mahdollistaminen, työntekijöiden työhyvinvointiin panostaminen, toimiva työterveysyhteistyö sekä työntekijöiden työkyvyn aktiivinen seuranta. Näihin tullaan jatkossa panostamaan entistä enemmän, vaikka töitä niiden eteen on tehty koko ajan myös yhdessä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön määrää, hallintokuntakohtaista jakaantumista, sairauspäivien yksikkökohtaista jakaantumista sekä eläkkeelle siirtymistä koskevia tietoja on yksityiskohtaisemmin esitelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 4.5.”

Henkilöstön sairauslomat

OULAISTEN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN SAIRAUSLOMAT VUOSINA 2015 - 2023

	2015	2016	2017	2018*	2019	2020	2021	2022	2023	spv/henk	keskim/henk	Henk.
Keskushallinto	3	25	59	83	27	11	52	273	465	22,1	5,3	21
Perusturvan hallinto	96	180	48	111	171	161	45	32	0	0,0	0,0	0
Sosiaalityö	0	0	0	0	0	375	256	341	0	0,0	0,0	0
Varhaiskasvatus	1104	1341	1820	1425	1306	2175	1689	2235	3118	38,5	22,2	81
Vanhusten huolto	1692	1901	1315	2111	2433	1492	1533	2327	0	0,0	0,0	0
Kehitysvammahuolto	395	630	312	441	306	931	493	320	0	0,0	0,0	0
Kotihoito	486	513	418	383	566	871	826	1032	0	0,0	0,0	0
Sivistystoimisto & kulttuuri	19	3	9	221	14	12	106	156	249	41,5	14,6	6
Perus- ja esiopetus	1461	1831	1229	1932	2120	2236	1911	3370	2877	22,1	16,2	130
Lukio	16	84	11	35	6	13	15	46	47	3,9	2,5	12
Ruokapalvelu	242	183	84	248	445	126	262	386	0	0,0	0,0	0
Vapaa-aikatoimi	73	44	90	94	71	110	70	322	361	22,6	8,6	16
Kirjasto	9	32	90	358	251	237	243	220	23	3,8	27,1	6
Tekninen toimi	303	145	281	234	230	139	159	193	238	12,5	11,2	19
Siivoustoimi	773	310	359	636	288	280	278	290	0	0,0	0,0	0
Varasto- ja kiinteistöt.	344	26	51	92	55	122	74	84	91	7,6	8,7	12
Kuntoutus	43	125	33	24	76	158	40	15	0	0,0	0,0	0
Avoterveydenhuolto	218	96	183	319	135	618	314	463	0	0,0	0,0	0
Mielenterveystoimi	105	116	119	182	137	95	344	323	0	0,0	0,0	0
Vuodeosastoahoito	302	529	589	346	995	584	939	1152	0	0,0	0,0	0
Yhteensä	7684	8114	7100	9275	9632	10746	9649	13580	7469	24,7	30,5	303
Tilapäinen hoitovapaa	232	268	249	324	377	361	625	898	293			

spv/henk. tarkoittaa sairauspäiviä henkilöä kohti

keskim/henk. tarkoittaa sairauspäiviä keskimäärin henkilöä kohti 9 vuoden ajalla

* v. 2018 eteenpäin huomioitu kalenteripäivät

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota sairaspöissolojen suhteellisen kasvuun koronapandemian ja sotesiirron jälkeen. Tarkastuslautakunta painottaa, että tilanteen kehittymistä tulee seurata tarkasti.

Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa, että tehtäviä sairauspöissaolojen vähentämiseksi tulee edelleen jatkaa. Työterveyskyselyiden tekeminen ja tulosten läpikäyminen on edelleen erittäin tärkeää. Henkilöstön työhyvinvointiin ja perehdyttämiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota sen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.

5. KAUPUNGIN TALOUS JA TILINTARKASTUS

Kaupunginhallitus on 25.3.2024 allekirjoittanut tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös, jossa on mukana myös viemärlaitos on ylijäämäinen yht. 0,4 miljoonaa euroa. Kaupungin taseessa oli 31.12.2022 alijäämää yht. 0,4 miljoonaa euroa, joten taseen ed.tilikausien alijäämät muuttuivat tilikauden 2023 ylijäämän siirron jälkeen ylijäämäiseksi yht. 0,036 miljoonaa euroa

Talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen toimintatuottojen toteutuma (sisältäen sisäiset erät, ei viemärlaitosta) oli 100,0 %, toimintakulujen 97,16 % ja toimintakatteen 95,87 %.

Vuoden 2023 toimintakate oli -21,1 (-57,6) miljoonaa euroa. Vuosikate oli 2,8 (-1,5) miljoonaa euroa ja poistot olivat n. 2,7 (2,7) miljoonaa euroa, vuosikate riitti kattamaan tilikauden poistot.

Vuonna 2023 Oulaisten kaupungin tuloveroprosentti oli 22 % kuten edellisenä vuonna. Kiinteistöveroprosentit pysyivät aikaisempien vuosien tasossa (2018-2022). Kokonaisuutena verotulototeutuma oli hyvä ja toteuma 104,7 %, joka on n. 0,7 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa.

Kaiken kaikkiaan verotulot laskivat noin 11,3 miljoonaa euroa (-40,9 %) vuodesta 2022 vuoteen 2023. Kunnallisveron tuotto ylitti talousarvion n. 0,305 milj. euroa, myös kiinteistöverotuotto ylittyi n. 0,124 milj. euroa talousarvion. Yhteisöveron tuotto ylitti talousarvion n. 0,310 milj. euroa ja kertymä oli n. 0,442 milj. euroa matalampi vuoteen 2022 verrattuna.

Kunnan valtionosuus koostuvat kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti laski 22,09 %:iin vuonna 2023 (23,59 % vuonna 2022). Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirrettiin yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät palvelut maksoivat ennen uudistusta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin uudistuksen rahoittamiseksi kaksi kolmasosaa, mutta yksittäisen kunnan leikkausosuus vaihtelee, koska sote-palveluiden kustannukset vaikuttavat siirtyviin valtionosuuksiin.

Oulaisten kaupungille valtionosuuksia kertyi 2023 vuonna 7,6 milj. euroa, valtionosuuksien lasku on 21,5 milj. euroa (- 74,0 %) vuodesta 2022. Peruspalvelujen valtionosuudeksi muodostui 6,2 milj. euroa ja verotulomenetyksen kompensatioksi 1,3 milj. euroa. Kokonaisuutena Oulaisten kaupungin verorahoitus ja valtionosuudet laskivat vuodesta 2022 noin 32,9 Milj.€ (57,9 %).

Tilinpäätöksen riskien arviointiosiossa on nostettu esille mm. seuraavia merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

- Julkisen hallinnon toimintojen siirtyminen pois alueelta on tunnistettu riski. Merkittävä riski on myös väestön väheneminen sekä vanheneminen ja siihen on haasteellista vaikuttaa. Väestön väheneminen vaikuttaa työvoiman saatavuuteen nuorten lähtiessä oman kaupungin ulkopuolelle opiskelemaan ja myöhemmin työelämään. Väkiluvun lasku heikentää verotuloja- ja valtionosuuksia ja tämä johtaa siihen, että mahdollisuudet palveluiden tuottamiseen ja järjestämiseen heikentyvät.
- Sote-uudistus on myös riski, jonka merkitys Oulaisten kohdalla on keskimääräistä suurempi, koska täällä on alueellisestikin merkittäviä terveydenhuollon ja sairaanhoidon yksiköitä. Sote-uudistus astui voimaan vuoden 2023 alusta. Päivystysasetus asettaa ympärivuorokautiselle päivystystoiminnalle henkilöstön osalta vaatimuksia, joiden perusteella päivystyspisteiden määrää vähennetään. Oulaisissa on myös alan koulutusta, jonka pysyvyys ratkaistaan valtakunnantasoilla sekä alueen toimijoiden päätöksillä. Riskinä voidaan nähdä oppilaitosten aloituspaikkamäärien pienentäminen ja yleensä alhaiset hakijamäärät oppilaitoksiin.

- Henkilöstön rekrytoinneissa on ollut nähtävillä valtakunnan trendi vaikeuksista saada rekrytoitua päteviä henkilöitä, etenkin sosiaalityöhön ja laajemminkin sote-puolelle.
- Oulaisten kaupunki on suhteellisen velkaantunut samoin kuin alueen kunnat yleensä. Kaupungin velkamäärä on rahoitusriski. Kaupungin lainasalkkua ei ole tällä hetkellä suojattu korkotason nousulta.
- Kaupungin sijoitusvarallisuus on merkittävä, joka aiheuttaa kaupungin talouteen suuren kirjanpidollisen arvomuutosriskin nykyisessä haastavassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.
- Oulaisten kaupungilla on ollut avoinna oleva riita-asia, koskien vuosina 2010–2021 tapahtunutta ylilaskutuspetosta. Käräjäoikeus antoi tuomion asiassa 7.10.2022 ja määräsi tuomittujen maksamaan yhteisvastuullisesti aiheutuneista vahingoista Oulaisten kaupungille 1,3 miljoonaa euroa. Asiasta on saatu lopullinen lainvoimainen tuomio 12.1.2024.
- Kaupungilla ei ole meneillään muita merkittäviä oikeudellisia prosesseja, joista saattaisi olla kaupungin toiminnalle riskiä.
- Pohjola Vakuutus Oy on toiminut kaupungin vahinkovakuuttajana 1.1.2023 lähtien. Kaupunki käyttää vakuutusasioissa asiantuntijana (vakuutusmeklarina) Rewenda Oy:tä.

Oulaisten kaupungin konsernitalinpäätöksen tilikauden alijäämä oli 0,3 miljoonaa euroa (alijäämä 4,9 milj. euroa) ja taseen kertyneet ylijäämät yht. 2,6 milj. euroa (3 milj. euroa).

Tilinpäätöksen selonteossa sisäisen valvonnan järjestämisestä todetaan, että kaupunginvaltuusto lisäsi 29.1.2014 kaupungin hallintosäätöön kohdat liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Oulaisten kaupungin sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.3.2013 ja ohje tuli voimaan 1.4.2013 lukien. Riskienhallinnan osalta kaupunginhallitus on 13.1.2014 hyväksynyt riskienhallintasuunnitelman.

Valtuuston ja kaupunginhallituksen päätöksillä on kaupunkitasolla vahvistettu lainsäädännölliset muutokset ja riskienhallinta otettu osaksi kunnan normaalia toimintaa. Tavoitteena on, että riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa, jolla kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset toimijat voivat varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Konsernivalvonnan selonteon mukaan Oulaisten kaupunginvaltuusto ei ole antanut erikseen tavoitteita konsernille. Tästä syystä tavoitteiden asettaminen on jäänyt konserniin kuuluvien yhteisöjen omaksi toiminnaksi ja kaupungin edustajat ko. yhteisöissä ovat toimineet itsenäisesti. Yleisesti ottaen konsernivalvonta ei ole systemaattisesti järjestettyä, mikä johtuu Oulaisten kaupunkikonsernin pelkistetystä rakenteesta.

Tarkastuslautakunta haluaa edelleen painottaa valtuuston hyväksymän konserniohjeistuksen noudattamista, jonka mukaisesti konsernijohdon tulisi neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista, minkä jälkeen ne esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun ja strategian mukaista. Valtuuston asettamat tavoitteet tulisi sisällyttää tytäryhteisöjen taloussuunnitelmiin.

Nykyisten kriisikuntakriteerien mukaan kunta katsotaan kriisikunnaksi, jos kuntalain 118§ mukaiset kriteerit täyttyvät. Oulaisten kaupungissa kriisikuntakriteerit eivät täyty.

JOHTOPÄÄTÖS:

Kaupungin tilintarkastaja on antanut 29.5.2024 yksityiskohtaisen tarkastusraportin ja 29.5.2024 vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

6. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan toimintakertomus ja tilinpäätös antavat hyvän kokonaiskuvan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta Oulaisten kaupungissa ja sen konsernissa vuodelta 2023. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat olennaisilta osin toteutuneet valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä talousarvion toteuman seurannan tehostamista niin toimielin kuin vastuualuetasoilla.

Talousarvion sitovien tasojen ylityksiin ja niiden vientiin oikea-aikaisesti kaupunginvaltuustolle tulee kiinnittää edelleen huomiota, vaikka kuluneella tilikaudella ei ollut olennaisia talousarvion ylityksiä ja tästä kehityksestä tarkastuslautakunta haluaa lausua kiitokset kaikille valtuustoon nähden sitovan tason vastuualueille.

Oulaisissa 29. päivänä toukokuuta 2024

Janette Rajaniemi, puheenjohtaja

Päivi Rantaeskola, varapuheenjohtaja

Anne Hannus, jäsen

Juhan Kärki, jäsen

Janne Tukala, jäsen